

Aan dtkv De Raad van Ministers
De Minister van Onderwijs,
Wetenschap, Cultuur en Sport
Dhr. S. van Heydoorn
Schottegatweg Oost 10
Curaçao

Uw nummer: 2022/029949 Uw brief van: 31 augustus 2022 Ons nummer: 13092022.02 Willemstad, 13 september 2022
(letter):
Onderwerp: Advies voornemen benoeming lid raad van commissarissen Biblioteka Nashonal Korsou (art. 9 PB 2014, no. 3 (GT))
Bijlage(n):

1 Inleiding

Middels besluit van de Raad van Ministers van 31 augustus 2022 met zaaknummer 2022/029949, ontvangen op 2 september 2022, is het voornemen inhoudende de benoeming van een lid van de raad van commissarissen van Stichting Fundashon Biblioteka Nashonal Korsou Frank Martinus Arion (hierna: BNK) aan de adviseur gemeld.

Op 26 oktober 2022 (nummer: 26102022.01) heeft de adviseur laatstelijk advies uitgebracht betreffende de benoeming van leden van de raad van commissarissen van BNK. Voornoemd advies moet als integraal onderdeel worden gezien van dit advies. De adviseur zal in dit advies volstaan met de toetsing van de thans voorgedragen kandidaat ter benoeming als lid van de raad van commissarissen van BNK e.e.a. aansluitend op het eerder uitgebrachte advies.

Artikel 9 lid 1 van de Landsverordening corporate governance stelt dat indien door of namens een minister wordt meebeslist of beslist over de benoeming of voordracht tot benoeming van een bestuurder de verantwoordelijke minister het voornemen tot de benoeming of voordracht schriftelijk en gemotiveerd aan de adviseur corporate governance dient te melden.

In overeenstemming met artikel 9 lid 2 van de Landsverordening corporate governance dient de adviseur corporate governance te adviseren over de vraag of een dergelijk voornemen voldoet aan de statuten van de stichting of vennootschap en aan de toepasselijke regels, waaronder de procedureregels en profielschets zoals bedoeld in artikel 8 van de Landsverordening corporate governance en de bepalingen uit de Code. In het advies geeft de adviseur gemotiveerd aan of er al dan niet zwaarwegende bezwaren zijn tegen het gemelde voornemen.

2 Ontvangen en geraadpleegde documenten

- Besluit Raad van Ministers van 31 augustus 2022 (zaaknummer: 2022/029949);
- Brief van 29 augustus 2022 van De Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (hierna: de Minister) aan de Raad van Ministers (zaaknummer: 2022/0029949) betreffende de voorgenomen benoeming;
- CV van de voorgedragen kandidaten;
- Profielschets raad van commissarissen BNK;
- Statuten van BKN van 28 december 2020; en
- Online uittreksel van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel van Curaçao van BNK van 13 september 2022.

3 Toetsing voornemen tot benoeming commissarissen

Middels besluit van de Raad van Ministers van 31 augustus 2022 met zaaknummer 2022/029949, ontvangen op 2 september 2022, is het voornemen inhoudende de benoeming van een lid van de raad van commissarissen van BNK aan de adviseur gemeld.

Bij het raadplegen van de aangeleverde documenten is gebleken dat enige informatie dan wel motivering ten aanzien van de voordracht van de kandidaat ontbrak. Naar aanleiding daarvan heeft de adviseur middels brief d.d. 6 september 2022 (nummer: 06092022.01) de Minister verzocht om nadere informatie.

Daarin is het volgende gesteld dan wel verzocht:

“(…)

In de brief van 29 augustus 2022 met zaaknummer 2022/029949 van de Minister aan de Raad van Ministers heeft de Minister het volgende overzicht overlegd met betrekking tot de huidige samenstelling van de raad van commissarissen BNK:

	Naam	Profiel	Datum van benoeming	Termijn van benoeming	Datum van aftreden
1.	Imro van Wilgen	Voorzitter ¹	5 jan. 2022	4 jaar	5 jan. 2026
2.	Vacant	Onderwijs			
3.	Dennis Arrindell	Commercieel	10 juni 2020	4 jaar	31 dec. 2023 ²
4.	S. El Hage	Financieel	10 juni 2020	4 jaar	31 dec. 2023 ²
5.	K. Martis	Juridisch	5 jan. 2022	3 jaar + 5mnd	5 dec. 2025

De Minister stelt dat uit het bovenstaande blijkt dat het profiel onderwijsdeskundige binnen de RvC thans vacant is en dat het derhalve moet worden ingevuld. Ter voldoening aan de uit de statuten voortvloeiende verplichting is de Minister voornemens de heer Freddy Johannes Martina voor te dragen om benoemd te worden als lid van de RvC in het specifieke profiel van onderwijsdeskundige van BNK. Ten behoeve van de voordracht tot benoeming van de heer Freddy Johannes Martina als commissaris met onderwijs en cultuur deskundigheid, heeft de Minister zich mede laten leiden door de *vastgestelde* profielschets en de persoonlijke kwaliteiten van de heer Martina op het gebied van onderwijs en cultuur.

Conform de profielschets BNK bestaat de raad van commissarissen uit 5 leden met de volgende samenstelling:

- 1 lid in het profiel van financieel deskundige
- 1 lid in het profiel van commercieel deskundige
- 1 lid in het profiel van juridisch deskundige
- 1 lid in het profiel van onderwijs en cultuur
- 1 lid in het profiel van onderwijs en management
- Additioneel profiel van voorzitter Raad van Commissarissen

In het algemeen profiel van een lid van de Raad van Commissarissen is onder meer opgenomen dat de leden dienen te beschikken over:

- Ervaring in een toezichthoudende functie dan wel ervaring in een vergelijkbare bestuursfunctie.

In het specifieke profiel onderwijs en cultuur is onder meer de vereiste opgenomen van:

- Actuele ervaring als eindverantwoordelijke in een instelling voor basis-, voortgezet of hoger onderwijs.

¹ De heer van Wilgen is benoemd in het profiel van onderwijs en management en tevens als voorzitter van de raad van commissarissen van BNK (conform advies SBTNO van 26 oktober 2021 (nummer: 26102021.01).

² Uit het overzicht - waarbij 2 commissarissen tegelijkertijd op 31 december 2023 zullen aftreden - blijkt dat voor BNK geen deugdelijke rooster van aftreden voor de leden van de raad van commissarissen is vastgesteld conform artikel 2.10 van de Code.

De Minister heeft de voordracht van de heer Freddy Johannes Martina in de brief van 29 augustus 2022 aan de Raad van Ministers (zaaknummer: 2022/029949) als volgt gemotiveerd:

“(…)

De heer Martina heeft onder meer de HBO Lerarenopleiding Mechanische Techniek en werktuigbouw-kunde, de Hoger Management Applicatiecursus, de Pedagogiek, Didactiek en Onderwijskunde, Post HBO met goed gevolg doorlopen. Daarbij heeft hij vele certificaten die verband houden met het Onderwijs behaald, noemenswaardig hierbij zijn:

- de certificaat Competentiegericht Onderwijs, Hogeschool INHolland en UNA, Post H.B.O.; en
- de certificaat Assesor, de Hogeschool van Amsterdam en UoC (University of Curaçao).

Gedurende zijn 51 jaar werkervaring heeft de heer Martina onder meer de functies van docent, trainer, (studie) begeleider, technische instructeur, onderzoeker, project/business planning en adviseur (management) bekleed die sleutels waren voor (onderwijskundige) professionalisering, waardoor kan worden gesteld dat de heer Martina voldoende affiniteit heeft met de doelstelling van BNK. Aangezien de heer Martina affiniteit heeft met het geven van onderwijs op nagenoeg alle school niveaus kan worden gesteld dat hij kennis heeft van en inzicht heeft in de behoeftes binnen het onderwijs (leerlingen, studenten, docenten) op het gebied van diensten en producten die het bibliotheekwezen bijdraagt of kan bijdragen aan de bevordering van kennis en informatieverspreiding. Vermeldenswaardig hierbij is dat betrokkene ook bij UoC college geeft aan cursisten van de cursus Pedagogisch Getuigschrift.

In zijn carrièrevorming heeft hij ruime ervaring opgedaan op het gebied van cultuureducatie, hetgeen hem in staat stelt de voornemens van de organisatie te beoordelen ten aanzien van de beleidsuitvoering op cultuur-educatieve gevolgen en alternatieven aan te geven die passen binnen de meerjarenstrategie. Gezien zijn extensieve kennis over, inzicht en ervaring in zowel de onderwijs- als de educatiecultuur sector, weet hij het historisch besef te bevorderen, aan de vorming van een eigen identiteit bij te dragen en een creatieve, onderzoekende houding te stimuleren waarvan kinderen en jongeren een leven lang profiteren. Hij beschikt over diepgaande kennis van onderwijskunde, pedagogiek en educatie, van de daarmee samenhangende planning- en beheersing en de algemene beleids- en begrotingscyclus van een middelgrote organisatie. Hij weet het onderwijskundige, pedagogische en educatieve beleid op korte, middellange en lange termijn op basis van de strategische concernuitgangspunten te toetsen.

Als co-partner van “The-Fre B.V. bekleedt de heer Martina sinds de oprichting van dit bedrijf (2008) de functie van statutaire directeur. Sinds november 2008 is betrokkene eveneens als trainer verbonden aan de The-Fre B.V. waar hij de afgelopen 15 jaar op Bonaire, de Bovenwinden en op Curaçao trainingen heeft gegeven aan leerkrachten, bedrijfsleiding en -personeel. Sinds het jaar 2006 begeleidt hij lokale en buitenlandse studenten op hun stagescholen hier te lande. Betrokkene is een resultaatgerichte manager die inzicht heeft in het functioneren en strategische afwegingsprocessen van organisaties. Natuurlijk heeft hij een helicopterview, analytisch vermogen en weet hij hoofdzaken van bijzaken te onderscheiden.

Verder is de heer Martina besluitvaardig, resultaatgericht, communicatief vaardig, integer, en beschikt hij over vergadervaardigheid en discussievaardigheid. Hij weet evenwicht te vinden tussen de noodzaak de directeur-bestuurder de nodige ruimte te geven en de noodzaak de juiste vragen te stellen c.q. een kritische houding aan te nemen richting de directeur-bestuurder. Evenzo is hij in staat tot adequate samenwerking in een team gegeven de eigen toegevoegde waarde.

(…)”

In de brief van 22 augustus 2022 aan de Raad van Ministers met zaaknummer 2022/029949 geeft de Minister aan dat hij zich bij de voordracht van de kandidaat mede heeft laten leiden door de *vastgestelde* profielschets. De adviseur heeft uit de stukken evenwel niet kunnen afleiden dat de profielschets voor de leden van de raad van commissarissen reeds door Minister is vastgesteld, zoals bepaald in artikel 9 lid 2 van de statuten van BNK [met inachtneming van het gestelde in het advies van 26 oktober 2021 van de adviseur (nummer: 26102021.01)].

Uit het CV van de voorgedragen kandidaat en de motivering van de Minister kan de adviseur niet opmaken dat hij beschikt over ervaring in een toezichthoudende functie dan wel in een vergelijkbare bestuursfunctie. Hoewel uit het CV van de voorgedragen kandidaat en de motivering van de Minister blijkt dat hij statutaire directeur is van The-Fre B.V., blijkt uit het online uittreksel van het handelsregister van de Kamer van Koophandel van Curaçao dat het een eenmans-B.V. betreft (zonder raad van commissarissen). Deze functie kan niet zonder meer worden aangemerkt als vergelijkbare bestuurservaring voor een toezichthoudende functie.

Uit het CV van de voorgedragen kandidaat en de motivering van de Minister blijkt ook niet dat hij beschikt over actuele ervaring als eindverantwoordelijke in een instelling voor basis-, voortgezet of hoger onderwijs.

Conform artikel 9 van de Landsverordening corporate governance ontvangt de adviseur gaarne alsnog het volgende:

- Informatie c.q. Ministeriële Beschikking waaruit blijkt dat de profielschets voor de leden van de raad van commissarissen reeds door Minister is vastgesteld, zoals bepaald in artikel 9 lid 2 van de statuten van BNK (met inachtneming van het gestelde in het advies van 26 oktober 2021 van de adviseur (nummer: 26102021.01).
- Nadere motivering waaruit blijkt dat de voorgedragen kandidaat ervaring heeft in een toezichthoudende functie als lid van een raad van commissarissen dan wel daarmee vergelijkbare bestuurservaring heeft.
- Nadere motivering waaruit blijkt dat de voorgedragen kandidaat over actuele ervaring beschikt als eindverantwoordelijke in een instelling voor basis-, voortgezet of hoger onderwijs.

Ter wille van een snellere afhandeling kan de verzochte informatie eveneens per e-mail (donalddepalm@sbtno.org) aan de adviseur worden verstuurd. In het kader van de wettelijke termijn waarin de adviseur na ontvangst van een melding een advies moet uitbrengen, ontvangt de adviseur de verzochte informatie zo spoedig mogelijk, doch binnen vijf werkdagen na dagtekening van dit schrijven, doch uiterlijk op 13 september 2022.

(...)"

Op vorenstaand verzoek om nadere informatie, betreffende de voordracht van de heer Freddy Johannes Martina als lid van de raad van commissarissen van BNK, heeft de adviseur middels brief van 9 september 2022 met zaaknummer 2022/029949-1, ontvangen op 12 september 2022, de volgende nadere informatie van de Minister ontvangen:

"(...)

Nadere motivering

Zoals reeds in mijn schrijven van 22 augustus 2022 staat te lezen, bekleedt de heer Martina sedert de oprichting van The-Fre B.V. (2008) de functie van statutair directeur van dit bedrijf.

Eveneens staat in de bewuste brief te lezen dat hij als trainer verbonden aan de The-Fre B.V. de afgelopen 15 jaar op Bonaire, de Bovenwinden en op Curagao trainingen heeft gegeven aan leerkrachten, bedrijfsleiding en -personeel. Sinds het jaar 2006 begeleidt hij hier te lande lokale en buitenlandse studenten op hun stagescholen.

In het verlengde van de in de bovenvermelde brief van de adviseur gestelde vragen, is betrokkene op kantoor ontboden ter bespreking van het een en ander. Tijdens dit onderhoud heeft hij aangegeven dat The-Fre B.V. inderdaad een eenmanszaak is. Doch zet The-Fre B.V. deskundigen op freelance basis om zijn doelstelling te vervullen. De deskundigen die ingezet worden dragen de verantwoordelijkheid van kwaliteit handhaving doch ligt de eindverantwoordelijkheid bij The-Fre B.V. Vanuit deze scope heeft hij verschillende toezichthoudende rollen gehad. Het gaat hierbij om vier (4) á vijf (5) personen die langdurig onder zijn toezicht de toegewezen opdrachten uitvoeren. Daaraan voegt de heer Martina toe dat de stagebegeleiding van studenten (niveau voortgezet onderwijs) van lokale en buitenlandse studenten (waaronder Hogeschool studenten) sinds de oprichting van The-Fre B.V. onder de eindverantwoordelijkheid van dit bedrijf plaatsvindt, hetgeen met zich meebrengt dat hij als statutaire directeur van The-Fre B.V. de eindverantwoordelijkheid daarvoor draagt.

Desgevraagd verklaarde betrokkene bestuurservaring te hebben vanaf 1972 naar heden toe:

Hij geeft aan zeer langdurig de aanvullende functie van mentor op zijn baan als docent in het voortgezet onderwijs te hebben bekleed. Als mentor maakt betrokkene deel uit van de belangrijkste schakel tussen school, leerlingen en ouders; hij is het eerste aanspreekpunt bij problemen of vragen. De mentor licht ouders, school en leerlingen in op alles wat van belang kan zijn voor goed onderwijs aan de leerlingen van zijn mentorklas. Van uit deze functie bewaakt hij de prestaties en het welzijn van zijn mentorleerlingen in het bijzonder en de mentorklas in het algemeen. Hij zoekt voor zijn leerlingen, waar nodig, begeleiding bij andere functionarissen binnen- en buiten de school; Ook zorgt hij voor een goede sfeer binnen de klas en houdt de individuele studievoortgang van de leerlingen in de gaten.

Voorts geeft de heer Martina aan van 1975 tot 1982 bestuurslid te zijn geweest van de Nijmegens International Studentenclub (NISC). Hij is naar zijn zeggen organisator geweest van het (Kort Middelbaar

Beroeps Onderwijs (KMBO) te Flevoland en mede oprichter van de Anna Polakschool in Zaandam (tweede kans onderwijs voor volwassen vrouwen).

Tot slot bracht de heer Martina naar voren dat hij al 11 jaar lang op de Universiteit (Leraren Opleiding Talen) verantwoordelijk is geweest voor kwaliteit handhaving van Pedagogische en Didactische vaardigheden van de studenten. Hij nam alsook eindassessment af (eindschrijftes verdedigen) bij studenten.

Het feit dat hij naast dit alles ook door de jaren heen door de Algemene Faculteit van de UoC (Lerarenopleiding) de verantwoordelijkheid toegewezen kreeg om de Pedagogisch en Didactische kwaliteit te bewaken en te handhaven, getuigd ervan dat hij de opgesomde werkzaamheden naar tevredenheid heeft verricht.

Met betrekking tot de vraag naar de vaststellingsbewijs van de profielschets van de raad van commissarissen van BNK doe ik aan u toekomen: de raadsbeslissing waaruit blijkt dat de RvM akkoord is gegaan met de vaststelling van het bewuste document, de ministeriële beschikking van 5 januari 2022 en een kopie van de vastgestelde profielschets.

Voor wat betreft uw opmerking verband houdende met de deugdelijkheid van de aftreedrooster bericht ik u dat ik het een en ander reeds onder de aandacht van de voorzitter van de raad van commissarissen van BNK heb gebracht.

(...)”

Uit de nadere motivering van de Minister en het CV van de voorgedragen kandidaat blijkt dat hij genoegzaam beschikt over de vereiste ervaring in het onderwijsveld. De nadere toelichting van de Minister betreffende de ervaring van de kandidaat in een toezichthoudende functie dan wel daarmee vergelijkbare bestuurservaring, is evenwel ontoereikend in de zin van de vereiste toezichthoudende ervaring zoals bedoeld in de profielschets.

Desalniettemin kan, gelet op de aanwezige toezichthoudende ervaring binnen de huidige samenstelling van de raad van commissarissen van BNK in samenhang met het feit dat de voorgedragen kandidaat genoegzaam beschikt over de vereiste ervaring in het onderwijsveld, alsmede het feit dat de voorgedragen kandidaat - zij het summiere - “bestuurservaring” heeft als bestuurslid (1975-1982) van de Nijmegens International Studentenclub (NISC), redelijkerwijs worden aangenomen dat hij adequaat voldoet aan de vereisten ter benoeming als lid van de raad van commissarissen van BNK in het profiel van onderwijs en cultuur.

Gelet op het voorgaande heeft de adviseur geen zwaarwegende bezwaren tegen de voorgenomen benoeming van de heer Freddy Johannes Martina als lid van de raad van commissarissen van BNK in het profiel van onderwijs en cultuur.

4 Transparante werving leden raad van commissarissen

Tot nu toe worden de kandidaten ter benoeming als leden van de raad van commissarissen formeel door de Ministers voorgedragen, doch zijn de voordrachten conform decennia bestendig gebruik feitelijk niet altijd afkomstig van de Ministers zoals blijkt uit voordrachtstukken die de adviseur in de omslagen aantreft. Enige transparante en objectieve werving en selectie van de kandidaten voor een commissariaat vindt derhalve nog niet plaats, waardoor niet gesteld kan worden dat de voordrachten geheel overeenkomstig de Code geschieden. Het uitgangspunt van Corporate Governance is dat ook de werving en selectie van leden van de raad van commissarissen voor alle overheidsentiteiten op een objectieve en transparante wijze plaatsvindt.

De adviseur acht het van groot belang dat in overeenstemming met de Code niet alleen ten behoeve van bestuurder (directeur) een transparante en objectieve werving en selectie plaatsvindt maar dat dit eveneens voor de leden van de raad van commissarissen plaatsvindt.

Conform artikel 4.2. dient bij landsbesluit een entiteit te worden opgericht, welk belast is met advisering van de overheid inzake de selectie en benoeming van commissarissen en bestuurders van de vennootschap. Deze entiteit heeft in ieder geval de volgende taken:

- het, in overleg met de raad van commissarissen en raad van bestuur van de verschillende vennootschappen, geven van adviezen inzake de te hanteren selectiecriteria en benoemingsprocedures voor commissarissen en bestuurders;
- de periodieke beoordeling van omvang en samenstelling van de raad van commissarissen en het bestuur van de vennootschap alsook het doen van een voorstel voor een profielschets van de raad van commissarissen;
- de periodieke beoordeling van het functioneren van individuele commissarissen en bestuurders van de vennootschap alsook de rapportage hierover aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

Ondanks het feit dat de adviseur sinds 2010 de Regering dan wel Ministers telkenmale gewezen heeft op de verplichting om een entiteit in de zin van artikel 4.2 op te richten is dit tot heden nog niet gebeurd.

Door onder andere het niet instellen van bovengenoemde entiteit kan de werving en selectie en voordracht van de kandidaten ter benoeming als leden van de raad van commissarissen nog niet op een transparante en objectieve wijze en in overeenstemming met de Code geschieden. De kandidaten die worden voorgedragen, worden doorgaans wel voorgedragen in overeenstemming met een profielschets doch is er geen procedure om op een objectieve en transparante wijze tot een selectie van een kandidaat als lid van de raad van commissarissen te komen.

Het voorgaande is ook van belang om te bewerkstelligen dat de selectie van de voorgedragen kandidaten beter aansluiten op de profielschets waarin de Minister voornemens is de kandidaat te benoemen. Het komt immers geregeld voor dat de voorgedragen kandidaten “nipt” aan de vereisten voldoen en dat de adviseur stelt geen zwaarwegende bezwaren te hebben daar de adviseur conform de Landsverordening slechts marginaal toetst.

Ook valt het de adviseur op dat geregeld dezelfde kandidaten worden voorgedragen om benoemd te worden in de raad van commissarissen van verschillende entiteiten.

De adviseur adviseert de Raad van Ministers te bewerkstelligen dat gelijk aan de werving- en selectieprocedure voor bestuurders de leden voor de raad van commissarissen ook middels een transparante (open) procedure worden geworven en geselecteerd. Hiervoor kan volstaan worden met een verkorte transparante (open) werving en selectieprocedure door een door de overheid in te stellen entiteit of commissie op grond van de betreffende vastgestelde profielschetsen.

5 Overige Corporate Governance

Uit het online uittreksel van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel van Curaçao blijkt dat er nog oud-bestuursleden van BNK zijn ingeschreven van wie de zittingstermijn reeds is verstreken. Ook zijn de twee reeds benoemde leden van de raad van commissarissen nog niet ingeschreven. Het is de taak van de bestuurder om ervoor zorg te dragen dat de leden tijdig worden ingeschreven en uitgeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel. Ook de leden van de raad van commissarissen zelf dienen hierop toe te zien gelet op hun toezichthoudende taak.

6 Conclusie en Advies

- De Minister wordt wederom geadviseerd om te bewerkstelligen dat de informatie betreffende de leden van de raad van commissarissen van BNK in het handelsregister van de Kamer van Koophandel van Curaçao zo spoedig mogelijk wordt bijgewerkt.
- De Minister wordt geadviseerd om te bewerkstelligen dat de raad van commissarissen zo spoedig mogelijk een deugdelijk rooster van aftreden voor de leden van de raad van commissarissen opstelt met inachtneming van de Code en de statutaire bepalingen, waarbij ieder jaar 1 á 2 commissarissen aftreden met dien verstande dat er een periode van minstens 6 maanden zit tussen de aftredende commissarissen opdat de continuïteit en overdracht van kennis en informatie zo goed mogelijk kan worden gewaarborgd.

- de adviseur geen zwaarwegende bezwaren tegen de voorgenomen benoeming van de heer Freddy Johannes Martina als lid van de raad van commissarissen van BNK in het profiel van onderwijs en cultuur.
- De adviseur adviseert de Raad van Ministers te bewerkstelligen dat naar analogie van de werving- en selectieprocedure voor bestuurders ook de leden voor de raad van commissarissen middels een transparante (open) werving- en selectieprocedure worden geworven en geselecteerd.

SBTNO

De adviseur corporate governance

cc: Minister-President
Minister van Financiën

SBTNO website

